

Slovo k povzbuzení na pátek 17. dubna 2020, na Pátek v oktávu velikonočním...
Biblická čtení: Sk 4,1-12; Ž 118; Jan 21,1-14

Milé sestry, milí bratři,

od pondělka si připomínáme, že celý velikonoční oktáv je radostným prodloužením velikonoční neděle, oslavy zmrtvýchvstání Krista a jeho prvních zjevení, na osm dní. Proto každý den oktávu je „dnem, který učinil Hospodin“, ze kterého se máme skutečně radovat, i když letos co do vnějších projevů samozřejmě mnohem omezeněji než obvykle. Proto se také čtou v těchto dnech jednotlivá evangelijní svědectví o prvních setkáních se Zmrtvýchvstalým. Až do včerejška to byla taková, která evangelia situovala do samotné neděle Kristova vzkříšení: postupně jsme tak četli o prázdném hrobě, zjevení anděla ženám a příchodu apoštolů Petra a Jana brzy ráno (v neděli), o zjevení samotného Krista ženám jdoucím od hrobu (v pondělí) a o zjevení Máří Magdaléně, která u hrobu zůstala a plakala (v úterý), o dvou učednících putujících odpoledne do Emauz (ve středu) a o dalším setkání se Zmrtvýchvstalým po jejich návratu do Jeruzaléma pozdě večer (včera).

Dnešní úryvek z Janovy 21. kapitoly nás přenáší patrně až od doby pozdější, až někdy po osmém dnu od zmrtvýchvstání (tím totiž končí kapitola předcházející). Je samozřejmě pravda, že zejména v případě Janova sepsání evangelia si s přesnou chronologií událostí nemusíme asi příliš lámat hlavu a ani na této chronologii stavět, protože Jan leckdy patrně podřizuje následnost událostí spíše své celkové teologické vizi (což platí pro celé evangelium a o to víc pro události velikonoční), přesto zpracování dnešního svědectví až mezi osmý a čtyřicátý den po zmrtvýchvstání není určitě náhodné. Přinejmenším odpovídá Janovu teologickému konceptu, který ovšem není žádnou svévolí, nýbrž také plodem Boží inspirace – vždyť jde o slovo Boží (nehledě na to, že jsou i tací biblisté, kteří v lecčem dávají přednost chronologii janovské před synoptickou). A to platí i v případě dnešního úryvku, který sice je jakýmsi dodatkem, tak ho chápe i sám evangelista, ale prostě ho máme v Písmu tam, kde ho máme.

Vše se dnes odehrává v Galilei, na Genezaretském jezeře, neboli na Tiberiánském moři. Odtamtud většina apoštolů pocházela, proto se tam vrací. Vrací se i k původnímu povolání, k rybolovu. Sami ovšem přes celou noc nic nechytily, jejich návrat k rybolovu – aspoň pro tuto noc – nebyl úspěšný. Ráno se jim na břehu najednou zjeví Kristus, žádá něco k jídlu, oni ho však opět pro proměnu jeho těla zprvu nepoznávají. Až když jim řekne, kam mají hodit sítě, a oni to učiní a zatáhnou množství ryb, poznají ho, nejprve Jan, pak i ostatní. Nakonec spolu posnídají. A bude následovat krásný rozhovor vzkříšeného Krista s apoštolem Petrem.

Celou tuto událost evangelista Jan tedy situuje až někdy na dobu mezi osmým a čtyřicátým dnem po Kristově zmrtvýchvstání. Už došlo k několika setkáním se Zmrtvýchvstalým, dnešní úryvek proto začíná slovy: „Ježíš se znovu zjevil svým učedníkům“. V předchozí 20. kapitole čteme, jak vzkříšeného Pána v neděli ráno potkala nejprve Marie z Magdaly, pak téhož dne večer deset apoštolů, o týden později všech jedenáct, spolu s Tomášem. První dovětek Janova evangelia na konci kapitoly navíc hovoří o řadě dalších znamení, která Ježíš vykonal před zraky svých učedníků, některá možná až po svém vzkříšení (to z textu není jasné). Přesto se učedníci, respektive sedm z nich opět vrátilo k živobytí, od něhož je Pán Ježíš povolal za apoštoly. K rybolovu ryb, od kterého je Kristus přeci povolal k „rybářování“ lidí. Navzdory všemu, navzdory tomu, že už se s Kristem zmrtvýchvstalým potkali.

Je to sice k podivu, ale ve skutečnosti je to velmi důležitý a vlastně útěšný a povzbuzující moment. Dnešní evangelijní svědectví – mimo mnoha jiného – totiž svědčí o tom, že Pán Ježíš za člověkem přichází znovu, i když ho tolikrát opustil, tolikrát si nevážil jeho blízkosti, jeho zjevení. To je přeci vidět právě na dnešní scéně: I když učedníci s výjimkou Jana po všem, co s Kristem za dobu jeho pozemského působení zažili a čeho všeho byli svědky, ho pod křížem opustili a rozutekli se, i když ho Petr výslovně zapřel, i když se po prvních setkáních s ním sedm z nich (číslo plnosti) opět vrací k rybolovu, Pán Ježíš zmrtvýchvstalý

zнову přichází, znovu se dává poznat, znovu apoštolů volá, Petrovi dokonce v zápětí svěří být hlavním pastýřem Božího stáde na zemi.

Jelikož takovéto svědectví máme v evangeliu a janovské Bohem inspirované „teologické vizi“ prostě odpovídá, že tato událost je zařazena až za všechny ostatní, je naše čtení naděje v ní snad správné: Zmrtvýchvstalý Kristus i za námi přichází, čeká na nás, předchází nás tam, kam utíkáme. I nám chce znovu říci, kam máme vrhnout své síť, síly a čas, zbytek času svého života, aby to přineslo dobrý a konkrétní užitek (i proto si evangelista dává záležet, aby apoštolů ryby „nechal spočítat“: sto třiapadesát). Přichází i tehdy, nebo možná právě tehdy, když se nám život třeba různě zašmodrchal, když jsme se dopustili různých nevěř, když jsme ho opustili, utekli před ním, zapřeli ho či zradili. Přichází a dává se poznat.

Možná právě i v nynější podivné době se může něco podobného dít: Po všech svých životních nevěřách Bohu, po všech svých útěcích před ním a dobrem, mnohdy navzdory tomu, co s Kristem kdy v životě prožil a jak mu bylo Boha dáno poznat, může leckdo zažít Kristovu blízkost, blízkost Vzkříšeného. A ať už je jeho srdce spíše podobné Janovi, který rozpoznává jako první, nebo Petrovi, který musí dostat impuls od někoho, něčeho jiného, že je to Pán, určitě stojí za to se za Pánem rozeběhnout. Klidně ve svrchních šatech, tak, jak je, jen skočit do vody...

Do vody, po které kráčíme jedině vírou a která nás dovede na břeh, k Pánu. A to se týká nás všech, věrných i nevěrných, respektive méně nebo více nevěrných...